

Obsah

Předmluva	3
ÚVOD (I. Pek)	5
1.1. Vznik a možnosti zachování fosilií	5
1.2. Přehled nejdůležitějších fosilizačních minerálů	7
1.3. Způsob zachování fosilií	8
1.4. Patologické projevy na fosiliích	10
1.5. Pseudofosilie	11
SYSTEMATICKÁ ČÁST (Z. Vašíček)	12
1. Říše Plantae — Rostliny	12
2. Říše Animalia — Živočichové	12
SYSTÉM A EVOLUCE BEZOBRATLÝCH	12
2.1. Podříše Protozoa	12
2.1.1. Oddělení Cytomorpha — Bezbrví	13
2.1.1.1. Kmen Rhizopoda — Kořenonožci	13
Třída Foraminifera — Dírkovci	13
Třída Actinopoda — Paprskovci	22
Podtřída Radiolaria — Mřížovci	23
2.1.2. Oddělení Cytoidea — Obrvení	24
2.1.2.1. Kmen Ciliata — Obrvenky	24
2.2. Podříše Metazoa — Mnohobuněční	25
2.2.1. Oddělení Parazoa — Nižší mnohobuněční	27
2.2.1.1. Kmen Porifera — Živočišné houby	27
Třída Silicea — Houby křemité	29
Třída Calcarea — Houby vápenité	29
2.2.1.2. Kmen Archaeocyatha — Archeocyáti	30
Třída Regulares — Pravidelní Archeocyáti	31
Třída Irregulares — Nepravidelní Archeocyáti	31
2.2.2. Oddělení Eumetazoa — Vyšší mnohobuněční	32
2.2.2.1. Pododdělení Radiata — Paprčitě souměrní	32
2.2.2.1.1. Kmen Coelenterata — Láčkovci	32
Třída Hydrozoa — Polypovci	33
Řád Stromatoporoidea — Stromatopory	34
Řád Chaetetida — Chetetidi	36
Třída Scyphozoa — Medúzovci	36
Podtřída Conulata — Konulárie	37
Třída Anthozoa — Korálnatci	38
Podtřída Zoantharia	38
Řád Rugosa (Tetracorallia) — Koráli drsnatí (čtyřčetní)	40
Řád Scleractinia (Hexacorallia) — Koráli šestičetní	43
Podtřída Tabulata — Koráli deskatí	45
Podtřída Heliolitoidea — Helioliti	47
2.2.2.2. Pododdělení Bilateralia — dvoustranně souměrní	47
2.2.2.2a. Řada Prostomia — Prvouští	47

2.2.2.2a.1. Kmen Annelida — Kroužkovci	48
Třída Polychaeta — Mnohoštětinatci	48
2.2.2.2a.2. Kmen Arthropoda — Členovci	50
Podkmen Trilobitomorpha — Trojlaločnatci	50
Třída Trilobita — Trilobiti (Z. Vašíček, I. Pek)	51
Podkmen Chelicerata — Klepítkatci	64
Podkmen Crustacea — Korýši	65
Třída Phyllopoda — Lupenonožci	65
Třída Ostracoda — Skořepatci	66
Třída Malacostraca — Rakovci	69
Podkmen Tracheata — Vzdušnicovití	70
2.2.2.2a.3. Kmen Mollusca — Měkkýši	71
Třída Polyplacophora — Chroustnatky	72
Třída Monoplacophora — Přílípkovci	73
Třída Gastropoda — Břichonožci	73
Třída Scaphopoda — Kelnatky	82
Třída Bivalvia — Mlži	82
Třída Rostroconchia — Rostrokochy	97
Třída Cephalopoda — Hlavonožci	98
Podtřída Ectocochlia — Hlavonožci s vnější schránkou	99
Nadřád Nautiloidea — Loděnkovití	99
Nadřád Endoceratoidea — Endoceráti	105
Nadřád Actinoceratoidea — Aktinoceráti	105
Nadřád Bactritoidea — Baktriti	106
Nadřád Ammonoidea — Amoniti	106
Podtřída Endocochlia — Hlavonožci s vnitřní schránkou	121
Nadřád Coleoidea — Dvoužábří	121
Řád Aulacoceratida — Aulakoceráti	122
Řád Belemnitida — Belemniti	122
Třída Tentaculita — Tentakuliti	126
Třída Hyolitha — Hyoliti	127
2.2.2.2a.4. Kmen Bryozoa — Mechovky	128
Třída Stenolaemata	129
Třída Gymnolaemata	130
2.2.2.2a.5. Kmen Brachiopoda — Ramenonožci	131
Třída Inarticulata — Bezoporní	133
Třída Articulata — Opornatí	135
2.2.2.2b. Řada Deuterostomia — Druhoústí	144
2.2.2.2b.1. Kmen Echinodermata — Ostnokožci	144
Podkmen Homalozoa	145
Třída Carpoidea — Plošáci	146
Třída Homostealea	146
Třída Homoiostealea	147
Podkmen Crinozoa	147
Třída Cystoidea — Jablovci	148
Třída Blastoidea — Poupěnci	149
Třída Crinoidea — Lilijice	150
Podkmen Asterozoa	155
Podkmen Echinozoa	155

Třída Echinoidea — Ježovky	155
Třída Holothuroidea — Sumýši	160
2.2.2.2b.2. Kmen Hemichordata — Polostrunatci	160
Třída Graptolithina	161
Řád Dendroidea — Dendroidi	161
Řád Graptoloidea	163
2.2.2.2b.3. Kmen Conodonta — Konodonti	166
SYSTEM A EVOLUCE STRUNATCŮ (Z. Roček)	169
2.2.2.2b.4. Kmen Chordata — Strunatci	169
Podkmen Vertebrata (syn. Craniota) — Obratlovci	170
Nadtřída Cyclostomata (syn. Agnatha) — Kruhoústí (syn. Bezčelistní)	170
Nadtřída Gnathostomata — Čelistnatci	172
Třída Acanthodii — Trnoploutví	173
Třída Placodermi — Pancířnatí	173
Třída Plagiostomi — Příčnoústí	173
Třída Teleostomi (syn. Osteichthyes) — Koncoústí	174
Podtřída Actinopterygii — Paprskoploutví	174
Podtřída Dipnoi — Dvojdyšní	175
Podtřída Crossopterygii — Lalokoploutví	176
Třída Amphibia — Obojživelníci	177
Podtřída Labyrinthodontia	179
Podtřída Lepospondyli	180
Podtřída Ecaudata (syn. Salientia) — Bezocasí	181
Podtřída Caudata (syn. Urodela) — Ocasatí	182
Podtřída Apoda — Červoři	182
Třída Reptilia — Plazi	183
Podtřída Anapsida	183
Podtřída Ichthyopterygia — Ryboještěři	184
Podtřída Euryapsida	184
Podtřída Lepidosauria	185
Podtřída Archosauria	185
Řád Thecodontia — Jamkozubí	186
Řád Crocodylia — Krokodýli	186
Řád Pterosauria — Ptakoještěři	187
Řád Dinosauria — Dinosauři	187
Podtřída Synapsida (syn. Theromorpha) — plazi savcovití	188
Třída Aves — Ptáci	189
Třída Mammalia — Savci	190
3. SYSTEM A EVOLUCE HOMININŮ (V. Hajn)	225
3. 1. Úvod	225
3. 2. Charakteristika a rozdělení primátů	226
3. 3. Evoluce primátů	227
3. 4. Teorie vzniku homininů	228
3. 5. Systematický přehled hominoidů	229
Nadčeleď Hominoidea	229
3. 5. 1. Čeleď Hominidae	229
3. 5. 2. Podčeleď Homininae	230

3. 5. 2. 1. Přehled zástupců podčeledi Homininae	234
3. 5. 3. Rod Australopithecus	235
3. 5. 4. Rod Homo — člověk	237
3. 5. 4. 1. Homo habilis — člověk zručný	237
3. 5. 4. 2. Homo erectus — člověk vzpřímený	239
3. 5. 4. 3. Homo sapiens — člověk rozumný	240
Poddruh H. s. neanderthalensis — člověk neandertálský	240
Poddruh Homo sapiens sapiens — člověk vyspělý	242
3. 6. Nepřímé důkazy evoluce člověka	243
4. STOPY PO ČINNOSTI FOSILNÍCH ORGANISMŮ (I. Pek, R. Mikuláš)	246
4.1. Klasifikace fosilních stop	246
4.2. Popisná klasifikace	246
4.3. Genetická (etologická) klasifikace	246
4.4. Klasifikace stop podle jejich fyziologické stimulace	249
4.5. Toponomická klasifikace	249
4.6. Význam fosilních stop	250
4.6.1. Paleontologický význam stop	250
4.6.1.1. Systematická příslušnost původců fosilních stop	250
4.6.1.2. Vztah mezi evolucí živočichů a ichnologickými projevy	251
4.6.2. Stratigrafický význam fosilních stop	251
4.6.3. Sedimentologický význam fosilních stop	252
4.7. Sedimentační prostředí a ichnologie	252
4.7.1. Ichnofacie	252
STRATIGRAFICKÁ TABULKA (I. Pek)	256
LITERATURA	259